

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs felkészítésének pedagógiai rendszere

a Pécsi Református Kollégium Sztárai Mihály Általános Iskolájában

2025/26.

Készítette: Sebők Zsolt

A program jogszabályi alapja

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 171-172. §

Tartalomjegyzék

I. Alkalmazás feltételei

1. Integrációs stratégia kialakítása
 - 1.1. Helyzetelemzés
 - 1.2. Célrendszer megfogalmazása
2. Az iskolába való bekerülés előkészítése, átmenetek támogatása
 - 2.1. Az óvoda és iskola közötti átmenet segítése
 - 2.2. Heterogén osztályok kialakítása
 - 2.3. Az alsó és felső tagozat közötti átmenet segítése
 - 2.4. Továbbtanulás, pályaorientáció segítése
3. Társadalmi, szakmai környezettel való együttműködés

II. A tanítás-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei

1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programelemek
 - 1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés
 - 1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése
 - 1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése
2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek
3. Integrációt elősegítő módszerek
4. Műhelymunka- tanári együttműködés formái
5. A háromhavonta kötelező kompetenciaalapú értékelési rendszer eszközei

III. Várható eredmények, az ellenőrzés szempontjai

I. Alkalmazás feltételei

1. Integrációs stratégia kialakítása

1.1. Helyzetelemzés

Siklós településen 1991 szeptemberében 1-3. osztállyal indult az iskola. Az osztályok, illetve a tanulók számának növekedésével az 1996/97-es tanévre az iskola nyolc osztályos lett. A következő tanévben az intézmény óvodai egységgel bővült. A Sztárai Mihály Református Általános Iskola és Óvoda életében a 2023/2024-es tanévben nagy változás állt be, iskolánk a Pécsi Református Kollégium tagintézménye lett.

A Pécsi Református Kollégium Sztárai Mihály Általános Iskolájának jelenlegi fenntartója a Baranyai Református Egyházmegye.

Intézményünk a város védett, csendes környezetében helyezkedik el. Az intézményben évfolyamonként egy-egy osztály, három napközis csoport, valamint egy tanulószobai csoport működik. Indulásunk óta jellemző ránk, hogy intézményi létszámunk soha nem érte el a befogadhatóság maximumát. Osztályaink alacsony létszámúak, ami családi jelleget tesz lehetővé, minden gyermek megkapja azt a kiemelt figyelmet, amire szüksége van ahhoz, hogy értelmileg, érzelmileg fejlődjön. Mindenki ismer mindenkit, az örömök, a gondok nem maradnak ismeretlenek.

Iskolánkban siklósi és vidéki gyermekek egyaránt megtalálhatóak, arányait tekintve tanulóink negyede jár be a környező településekről. Pályázati forrásból sikerült egy kisbuszt vásárolni, a vidéki alsós és óvodás gyermekek szállítását oldja meg a kisbusszal az intézmény.

A diákok anyagi, szociális, kulturális háttere különböző, de többségükre elmondható, hogy hátrányos helyzetű családokból kerülnek ki. A megfelelően differenciált nevelő-oktató munka mellett pályázatok írásával, tanórán kívül foglalkozások biztosításával segítjük felzárkózásukat.

A 2005/2006-os tanévtől integráló intézményként is működünk. Átlagosan évfolyamonként egy SNI besorolású tanulónk van, integráltan oktatunk érzékszervi fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, a viselkedésnek tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulókat is.

Akkreditált Kiváló Tehetségpont az intézmény. Fontos feladatunknak tartjuk a tehetséges gyermekek támogatását. 2006-ban elindult a Sztárai Tehetséggondozó Műhely – énekar, matematika, természetjáró, média, angol mikro műhely segíti a tehetséggondozást. Intézményünkben

alapfokú művészetoktatás zajlik kerámia szakon, színjátszó csoportunk szakköri szinten működik. A PRK AMI néptánc szakkört tart iskolánkban. Az angolt emelt óraszámában oktatjuk. Hagyományaink folyamatosan bővülnek. Széles tárháza van a szabadidős tevékenységeknek is.

Világnézetileg elkötelezett intézmény vagyunk. Célunk, hogy nevelő-oktató munkánk során olyan embereket neveljünk, akik társadalmunk és gyülekezetünk értékes és aktív tagjaivá válnak, életükben a keresztyén szellemiséget és értékrendet viszik tovább.

Tárgyi feltételek

Iskolai intézményegységünk tárgyi feltételei az elmúlt évek pályázataival sokat javult, a tantermekbe interaktív tábla került, az osztálytermek berendezése mobilizálhatóvá vált. Fejlesztő szobánk, informatika és természettudományi szaktantermünk, könyvtárszobánk segíti pedagógusaink munkáját. Életünkben a legnagyobb problémát a tornaterem hiánya okozza, és ez sajnos csökkenti versenyképességünket a városban.

Személyi feltételek

Nevelőtestületünkben több szakvizsgázott pedagógus dolgozik, többen részt vettek minősítési eljáráson is. A határozatlan időre kinevezett munkavállalók mellett óraadók is dolgoznak intézményünkben.

<input type="text"/>	főiskola	részmunkaidős ; gyógypedagógus - tanulásban akadályozottak pedagógiája ; Ped. II.
<input type="text"/>	főiskola	tanító ; Ped. II.
<input type="text"/>	egyetem	biológia-földrajz szakos tanár ; Ped. I.
<input type="text"/>	főiskola	tanító - természetismeret műveltségi terület ; Ped. II.
<input type="text"/>	főiskola	tanító - testnevelés és sport műveltségi terület ; Ped. II.
<input type="text"/>	egyetem	tanító - magyar nyelv és irod. műveltségi terület ; könyvtárpedagógia-tanár ; Ped. II.
<input type="text"/>	egyetem	részmunkaidős ; klasszikus klarinét előadóművész ; ének-zenetanár, klarinéttanár ; Ped. I.
<input type="text"/>	egyetem	hittanár-nevelő, bibliaoktató, egészségfejlesztő mentálhigiénikus ; Ped. II. szakvizsga: családvédelem, családgondozás

<input type="text"/>	főiskola	magyar nyelv és irod.-történelem szakos tanár ; Ped. II. szakvizsga: mentálhigiénés szakember
<input type="text"/>	egyetem	óraadó ; vizuális- és környezetkultúra tanár
<input type="text"/>		intézményi lelkipásztor
<input type="text"/>	főiskola	matematika-fizika szakos tanár, oktatási informatikus ; Ped. I.
<input type="text"/>		óraadó ; informatikatanár
<input type="text"/>	egyetem	angol nyelv és irod.-történelem szakos tanár ; irodalmi fordító/műfordító angol nyelvből ; Ped. II. szakvizsga: tehetséggondozás/tehetségfejlesztés
<input type="text"/>	főiskola	matematika-fizika szakos tanár ; mesterpedagógus (köznevelési szakértő) ; szakvizsgák: tehetséggondozás/tehetségfejlesztés, közoktatási vezető
<input type="text"/>	főiskola	angol nyelvoktató tanító ; Ped. I.
<input type="text"/>	főiskola	részmunkaidős ; tanító – népművelés szakkollégium ; Ped. II.
<input type="text"/>	külföldi diploma	pedagógiai asszisztens

1.2. Cérendszer megfogalmazása

A program célja egy támogató, befogadó oktatási közeg létrehozása, ahol minden gyermeket megbecsülnek, függetlenül társadalmi helyzetétől vagy kulturális háttérétől. A tanulók számára biztosítjuk a lehetőséget képességeik kibontakoztatására, miközben a családok aktívan részt vesznek az iskolai életben. Az iskola előítéletektől mentes, befogadó közösségként működik, ahol a pedagógusok folyamatosan fejlesztik módszereiket, és a közösség nyitott a sokszínűségre, kreativitásra és felelősségtudatra.

A program a keresztyén-inkluzív értékekre alapozva törekszik a szemléletformáló nevelésre és értékátadásra. Célunk, hogy a közösség tagjai tiszteljék az egyéniséget, erősítsék a demokratikus gondolkodást, a pozitív önértékelést, a konfliktusok kezelését és a felelősségtudatot. Segítjük a diákokat tehetségeik felismerésében és jövőjük tudatos tervezésében, miközben kiemelten foglalkozunk a digitális tudatossággal, etikával, valamint a játék és művészetek fejlesztő hatásaival.

2. Az iskolába való bekerülés előkészítése, átmenetek támogatása

2.1. Az óvoda és iskola közötti átmenet segítése

Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében az iskola és az óvoda rendszeresen tartja a kapcsolatot és részt vesznek egymás rendezvényein. Iskolánkban évfolyamonként egy osztály indul, a leendő tanító látogatást tesz az óvodában. Novembertől kezdődően hat alkalommal iskolaelőkészítő programokat, valamint szülői értekezleteket és nyílt napokat szervezünk az iskolai beiratkozásig.

2.2. Heterogén osztályok kialakítása

Iskolánk keresztyén közösségként a református értékekre épít, oktató-nevelő munkánkban a bibliai alapelveket követjük, miközben betartjuk a jogszabályi előírásokat. Az iskola heterogén osztályokat alakít ki, minden évfolyamon egy osztály indul. A hozzánk járó diákok családjainak szociális, anyagi és kulturális háttere jelentősen eltér, ezért célunk, hogy mindenkinek megfelelő támogatást nyújtsunk. Tanórákon és azon kívül segítjük a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását, miközben kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséges diákok fejlesztésére is.

Tanulói létszámunk a 2025/26-os tanévben:

osztály	létszám
1.	14
2.	18
3.	18
4.	20
5.	13
6.	17
7.	9
8.	17
összesen	126 (141*)

* számított létszám

Pedagógusok	Gyermekek	Oszt.	Szül. hely, idő	Lakcím	H	SNI/BTMN
		2			HHH	
		3			HH	
		3			HH	
		1			HH	SNI
		4			HHH	SNI
		5			HH	BTMN
		1			HHH	
		5			HH	
		6			HHH	
		7			HH	
		7			HHH	SNI
		7			HHH	
		7			HHH	SNI
		8			HHH	BTMN

2.3. Az alsó és felső tagozat közötti átmenet segítése

Az alsó és felső tagozat közötti átmenet megkönnyítése érdekében intézményünk többféle támogatást biztosít. A cél, hogy a diákok zökkenőmentesen alkalmazkodjanak az új követelményekhez és tanulási környezethez. Ennek érdekében:

- Szoros együttműködés történik az alsós és felsős tanítók között.
- Tájékoztatókat és beszélgetéseket tartunk a diákok és szülei számára, hogy megismerjék a felső tagozat elvárásait.
- A tanulók fokozatosan találkoznak felsős tanárokkal, például közös programokon vagy órákon.
- Fokozott figyelmet fordítunk a diákok egyéni szükségleteire, és segítjük őket a nagyobb tananyag és az új típusú órarend kezelésében.
- Mentorprogramot biztosítunk, amelyben a felső tagozatos tanulók és pedagógusok támogatják a fiatalabb diákokat az átmenet során.

Célunk, hogy az átmenet zökkenőmentes legyen, a diákok magabiztosan lépjenek a felső tagozatba, és megőrizték motivációjukat a tanulás iránt.

2.4. Továbbtanulás, pályaorientáció segítése

A pályaorientáció célja, hogy segítsen a diákoknak felfedezni érdeklődési területeiket, képességeiket és lehetőségeiket, hogy tudatos döntéseket hozhassanak jövőbeli tanulmányaik és karrierjük kapcsán. Iskolánkban a pályaorientációs tevékenységek a következő elemekre épülnek:

1. *Önismeret fejlesztése:* Diákjaink számára programokat kínálunk, amelyek segítik őket abban, hogy megértsék saját erősségeiket, gyengeségeiket, érdeklődési területeiket és értékeiket.
2. *Szakmai tájékoztatás:* Rendszeres tájékoztató előadásokat szervezünk különböző szakmákról, ahol szakemberek osztják meg tapasztalataikat, így a diákok valós képet kaphatnak a különböző pályákról.
3. *„Gyárlátogatásos” lehetőségek:* A diákok számára lehetőséget biztosítunk helyi vállalatokhoz való látogatásokra, programokra, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a választott szakmákban.
4. *Családi tájékoztatók:* Szülői értekezletet szervezünk, ahol a családok is információt kapnak a pályaorientációs programokról és lehetőségekről.

Célunk, hogy a diákok magabiztosan és tudatosan lépjenek a pályaválasztás útjára, felkészülten induljanak a jövőbeli tanulmányok felé, és sikeresen építsenek karriert.

3. Társadalmi, szakmai környezettel való együttműködés

Az együttműködés a református egyházzal, helyi gyülekezetekkel és civil szervezetekkel kiemelt jelentőségű annak érdekében, hogy a keresztyén értékek a diákok mindennapi életében is megjelenjenek. Fontos a partneri kapcsolatok erősítése a PRK tagintézményeivel, hogy közös programokat szervezzünk, melyek a diákok szociális érzékenységét fejlesztik ugyanakkor a pedagógus kollégák, segítők is megismerhetik egymást, szakmai tudásukat megoszthatják egymással, nem utolsósorban a közös élmény.

A rendszeres kapcsolatépítés szülőkkel, intézményekkel és gyülekezeti tagokkal erősíti a közösséget, és olyan programokat hoz létre, amelyek a diákok szociális érzékenységét fejlesztik. A közösségépítő események (Csendesnapok, Sztári-nap, farsang), versenyek és különféle programok lehetőséget adnak a diákoknak az iskolán kívüli tapasztalatszerzésre, erősítve a közösségi kapcsolatokat. A szülőkkel való rendszeres együttműködés és kommunikáció (Szülői értekezletek, fogadóórák, szülői fórumok) pedig alapvető a közös célok eléréséhez.

Kölcsönös együttműködésben vagyunk a következő szervezetekkel, intézményekkel:

- Baranyai Református Egyházmegye (fenntartó)
- Siklói önkormányzat
- Siklói Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ
- Máltai Szeretetszolgálat Siklói Csoportja
- Városi Könyvtár
- Alapszolgáltatási Központ Beremend
- Siklói vár
- Szülői szervezet
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- PRK intézményei
- RPI
- MRSZ
- *Fontos vagy nekünk* Egyesület
- Rendőrség, ezen belül iskola rendőrök, családi összekötő tisztek

II. A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei

1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

Mivel a tanulók olyan szociokulturális környezetből jönnek, ahol nem érték a tudás, ezért legfőbb feladatunk a tanulás iránti motiváció erősítése.

A programba kerülő tanulók képességeinek, viselkedésének, szociális helyzetének komplex elemzése a kiindulópont:

- pedagógus,
- fejlesztő pedagógus,
- adott szakvélemények alapján. (szept., okt., nov.)

Az első értékelő esetmegbeszélés után konkrét javaslatok kerülnek megfogalmazásra, melyek a napi munka során a tanítók, tanárok számára irányadók a tanulóval kapcsolatban.

Ilyen pl.:

- szükséges fejlesztő foglalkozások,
- logopédiai foglalkozások,
- differenciált tanulásszervezés tanórákon,
- tanulás-módszertani fejlesztés iránya,
- kooperatív technikák alkalmazása,
- életvezetési ismeretek és készségek,
- napközis foglalkozások,
- könyvtári foglalkozás,
- sikerélményt nyújtó tanórán kívüli foglalkozások,
- alapfokú művészeti oktatás keretében: néptánc, kerámia, zeneiskola,
- sportfoglalkozások: Bózsik foci.

A folyamatos (3 havonkénti) értékelés során a kialakult foglalkozási rendszer – az újabb mérések, elemzések tapasztalatai alapján – korrigálásra kerül, a szülők kezdettől fogva követik, ismerik a gyermekre vonatkozó fejlesztési tervet, a felmerülő problémákat és a megoldási módokat.

1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Tantárgyi képességfejlesztő programok:

- Osztályon (osztályokon belüli) csoportbontások: angol, matematika, szövegértés (felső tagozaton).
- IKT alkalmazása a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon a differenciált tevékenységet is elősegítve.
- Kompetencia alapú feladatok alkalmazása.
- Fejlesztő pedagógus alkalmazása az SNI tanulók fejlesztésére.
- Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés a szakértői vélemények alapján.

Kommunikációs képességeket fejlesztő programok:

- hagyományos szótagoló, elemző módszerek alsó tagozaton,
- a tanulók alapfokú művészetoktatásban való részvétele (néptánc, kerámia foglalkozás, zeneiskola),
- kompetencia alapú feladatok alkalmazása.

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok színterei:

- osztályközösségek (séták, kirándulások, osztálybulik stb.),
- napközis csoportok (szabadidős foglalkozások stb.),
- kulturális programok: színház, mozi, hangverseny, könyvtár, múzeum látogatása (Lázár Ervin program),
- sportfoglalkozások: Bozsik foci,
- iskolai kirándulások, Sztárai nap, táborok (több évfolyam keveredésével),
- az iskola szakkörei (dráma, angol, kórus, Dörmögő, természetjáró),
- életvezetési ismeretek és készségek: rendhagyó órák védőnő bevonásával.
- a tanulók szereplési lehetőségei:
 - tanulmányi és művészeti versenyek,
 - az iskolai és városi ünnepi megemlékezések,
 - tanévnyitó, okt. 6., okt. 23., reformáció, karácsonyi műsor, márc. 15., ballagás, templomi szolgálatok,
 - tanévzáró.

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

Mentori rendszer működtetése

A mentor az integrációs programban részt vevő tanuló elsőszámú segítője, aki közvetlenül tartja a kapcsolatot a tanulóval foglalkozó valamennyi szakemberrel, illetve a családdal.

A mentor önként vállalja a koordinációs munkát:

- a tanulóval hetente értékeli a hét eseményeit, meghallgatja, közvetíti a tanuló, a család felmerülő kéréseit, kérdéseit a vele foglalkozókhoz,
- személyi anyagát, a tanuló teljesítményét folyamatosan tanulmányozza, konzultál a szakemberekkel, javaslatot tesz a gyermek érdekében,
- tanulás-módszertani segítséget nyújt szükség szerint,
- szervezi a gyermek szabadidős elfoglaltságát, hétvégi programokat is javasol,
- a tanuló bizalmas közléseit a gyermek érdekében hasznosítja (jogszerűség megőrzésével),
- kutatja a gyermek támogatását szolgáló ösztöndíj-lehetőségeket,
- segíti a pályaválasztásban, a motiváltság erősítésében,
- kezeli a tanuló személyi anyagát, a tanító, a fejlesztő pedagógus, a pszichológus, a bizottságok szakvéleményeit, kiegészíti azokat feljegyzéseivel, a gyermek véleményét tükröző felmérésekkel,
- a háromhavonta kötelező értékeléssel párhuzamosan kikéri a gyermek véleményét saját teljesítményéről, iskolai közérzetéről, sikereiről, problémáiról, javaslatairól.

3. Integrációt elősegítő módszerek

- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés: tanulási módszerek elsajátítása tantárgy-specifikusan.
- Projekt módszer, csoportmunka, egyéni megnyilvánulást elősegítő munkaformák, módszerek.
- Kooperatív tanulásszervezés.

4. Műhelymunka – tanári együttműködés formái

A program eredményes megvalósítása érdekében a tanévben az alábbi **munkacsoportok** működnek intézményünkben:

IPR menedzsmet, feladata: IPR irányítása, a támogató intézményi környezet kialakítása, együttműködő partnerek bevonása, kapcsolattartás a szaktanácsadóval és más külső közreműködőkkel.

Résztevő: *Sebők Zsolt.*

Fejlesztést és módszertani adaptációt támogató munkacsoport, feladata: Az IPR alapú tanítási-tanulási eszközrendszer egyes elemeit, módszertani, működtetési gyakorlatát általánossá, az alapszolgáltatás részévé teszi. A HHH tanulók méréseit elemzi, a fejlesztési területeket meghatározza.

Résztvevők: Kovács-Rózsafi Tímea, Kráncsevicsné Svéd Ágnes, Nadrai Attila, Péter Zoltán, Pravetz Diána, Szalai Éva.

Átmeneteket támogató munkacsoport, feladata: Az átmenetek (óvoda-iskola, 4-5. évfolyam, iskola-középfelsőiskola) támogatására közösen használható eszközök, eljárások, módszerek kidolgozása. Együttműködés kialakítása, közös programok, tevékenységek lebonyolítása.

Résztvevők: Ambrus Sándorné, Jakab Evelin, Keresztes Tamás, Kern Jánosné, Kurucz Krisztina, Szentgyörgyi Rita.

Közösen végzett feladatok:

- Értékelő esetmegbeszélések: rendszeres – havi – illetve szükség szerinti, az esetlegesen érdekelt partnerekkel.
- Hospitálásra épülő, vagy hospitálást magába foglaló műhelymunka.
- Problémamegoldó fórumok.

5. A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

Szöveges értékelés – egyéni fejlődési napló:

- Év eleji mérések (bemeneti) elkészítése.
- Egyéni fejlesztési tervek elkészítése.
- Egyéni fejlődési naplók elkészítése.

November, február és május hónapban a szülők árnyalt szöveges értékelést kapnak gyermekük iskolai közösségi és tanulmányi munkájáról.

Alapelvek:

- terjedjen ki az iskolai élet egészére,
- vegye figyelembe a tanuló személyiségét,
- törekedjen az objektivitásra, komplexitásra, igazságosságra,
- fejlesztő és ösztönző szándékú legyen,
- személyre szóló legyen,
- a tanuló korábbi teljesítményéhez viszonyított legyen.

III. Várható eredmények – az ellenőrzés szempontjai

A tanulói teljesítmény elemzése – hatásvizsgálatok:

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az iskola képes a különböző háttérrel és eltérő fejlettséggel rendelkező tanulók együttnevelésére.
- Az integrációs pedagógiai rendszer kiépülése révén az iskola párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer jön létre.

Eredmények:

- Nő az érettségit adó iskolákban tovább tanulók aránya.
- Javulnak a kompetenciamérések eredményei.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló HHH-s tanulók száma.

Siklós, 2025. október 1.

.....

Sebők Zsolt
tagintézmény-igazgató